

SZARVASI ÚJSÁG.

Képes hetilap, a társadalom, közgazdaság és irodalom köréből.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 5 ft. — kr.
Félévre 2 ft. 50 kr.
Negyedévre 1 ft. 25 kr.

Egyes szám ára 10 kr.

MEGJELENIK:

hetenként egyszer, vasárnap.

Az előfizetési pénzek, úgy a lap szellemi részét
illető közlemények a szerkesztőhöz Szarvasra
címezendők.

A nyilt-térben minden garmondsor díja 25 kr.

HIRDETÉSEK

jutányos áron vétetnek fel.

A hirdetések az „Árpád” irodalmi és nyom-
dai intézetbe küldendők.

Budapesten lapunk számára hirdetések el-
fogad Mudrony és György hirdetési irodája Barátok
tere 3. sz. Athenaeum 1 emelet: továbbá A. V.
Goldberger, servitátér 3. sz. alatt.

A z a d ó v é g r e h a j t á s *)

A ház, melyben a végrehajtó megveté lábát, ha-
sonló ahoz, melyben valamely haldokló vonaglik. Jó
idővel előbb orvosok s ápolók jöttek, kik ott csak-
hamar urrá lőnek. Most azonban, midőn a „nagy intő”
maga beállít, minden, a mit lát s a mi tetszését fel-
költi, az övé. Nem telik sok időbe, s a ház máris
ország-világé. Kiki kedve szerint ki s be járhat, meg-
jelölheti egyenkint ama tárgyakat, miket birni szeretne:
mindez a nyilvános árverés napján eszközöztetik; e
nap a nyilvános temetkezés napja. Néhány barátan
felül, kik gyászolni s vigasztalni jönnek, az idegenek
egész csoportja megjelen, kiket a kíváncsiság vonzott.
Sőt kinyilatkoztatott ellenfélnek is joga van a részvét
álarca alatt kárörömével megjelenni. Mily keserű nap
a családra, melyet a szerencsétlenség sujtott!

Ha csakugyan temetés volna, akkor legalább
néhány óta mulva mindennek vége. A holttestet el-
vitték s csak a gyászdal hangzik még vissza. De más-
képen van az árveréssel. A fekvőség tulajdona elve-
szett, a butorokat elszállították, de az adósság fennáll
továbbra is. mert egy rut emberfaj gondoskodott róla,
hogy az eredmény jelentékte' en legyen, oly annyira,
hogy az még az adósságot sem fedezze, annál kevésbbé
nyújtson többletet. Ezen emberfajt azon hirhedi s nálunk
fájdalom, nagyon is elterjedt árverési hyenák képezik,
kiknek hivatása árverésről árverésre vándorolva,
mindenütt az eladandó tárgyakat potom áron megvá-
sárolni, hogy később valóságos értékükben áruba
bocsássák. Csordaszerűleg járnak s nagyon jól értik,
mint kell a jóhiszemű vevőt, ki nem tartozik bandá-
jukhoz, elhallgattatni, vagy pedig teljesen elüzni. Mohó
étvágygyal rohannak a tetemre: az árverési tárgyra.
Némelykor elég kegyesek az idegennek is egy jó fa-
latot engedni, nevezetesen ha ez valamely hatósági

kiküldött vagy ha csak hatósági szolgál is, de annál
inkább, ha az maga a végrehajtó.

A ki azonban nem valamely „hasznos” személy
s mégis valamit vásárolni akar, kénytelen velük előbb
megegyezni s helyesen teszi, ha kegyüket egy bizonyos
összegezen megveszi; mert különben az épen általa
óhajtott tárgy árát értékén felül messze fölverik, —
persze, hogy legott egy másik tárgyat a szó szoros
értelmében ingyen megszerezhessenek; vagy pedig a
vakmerő vállalkozót potrohos testükkel szorongatják,
ha ugyan durva ökleikkel meg nem dolgozzák. Ezen
árverési kompánia terrorizmusa ellen nincs óvószer,
mert egyik-másik formában mégis okvetlenül oda bo-
csátandó az árverésekre.

Ha az árverés ugynevezett „önkéntes árverés”
vagy valamely bank vagy magános követelése alapján
eszközöztetik ugy már az is elég szomorú látványt
nyújt. Ez azonban valóságos utálatná fajul, hogyha
maga az állam az, mely adókövetelése fejében rendeli
el a temetkezést. Magának a polgárok legfelsőbb oltal-
mazójának tevékenysége oda irányul, hogy őket a
tönk szélére jutassa? Gyümölcsöt szedendő a fát
gyökerestől kitépi? Vállatvonva felel erre a politikus,
ki a végrehajtót könyörtelen adóbehajtás jogával föl-
ruhazza: meg kell lennie! S én magam is azt mondom:
igen, fájdalom ez kikerülhetlen, mert hisz magának
az államnak is vannak tartozásai, a mint követelése
vannak. De hát ugy kell e behajtani e követeléseket,
hogy évről-évre ezer meg ezer tisztességes s munka-
bíró ember, a kit véletlenül valamely szerencsétlenség
sujtott, örökké koldussá tétessék? Tehát az állam, e
legnagyobb bölcs, nem gondolhat ki olyan eszközt,
mely biztosíthatja az adóbehajtást a nélkül, hogy
egyszersmind egész néposztályok — nem magányosak,

*) Mutatvány szerzőnek. „Az adókezelés reformja” cz. figyelmet érdemlő művéből. Kapható az „Athenaeum”-nál ára 40 kr.

hanem maga az állam által — társadalmi állásukból, mint birtokosok kiszorítassanak, s pedig gyakran minden haszon nélkül. Mert árveréseknél, mint nálunk végrehajtatni szoktak, legyen akár egy ház, akár egy szőlő vagy néhány darab butor szóban, ritkán kerül ki az egész adótartozás, az eljárási költségekkel együtt, — jóllehet a törvény előírja, hogy tárgyak, melyeknek értéke meghaladja az ötven forintot, a becsár három negyed részén alul el nem adandók; persze csak az első árverés alkalmával.

Másutt is exequál az állam. Angolországban az, a ki a törvény által megszabott kötelezettségét — ideértve az adófizetést is — nem teljesíti, bíró elé idézhető s meghagyására fogságra vethető. De az egész világon nem fordul elő adóhátralék fejében annyi végrehajtás, mint nálunk; ez statisztikailag bebizonyítható. És a hol az adóvégrehajtó árverést rendel el, annak sikere is van. Az adófizető keservesen megtakarított vagyonát nem kótyavetyélik, hanem körülbelül valóságos értékében, t. i. piaci áron adják el. Így pl. Angolországban gondoskodva van róla, hogy legalább adóárverések alkalmával ne forduljon elő valamely „mock-auction,” s hogy az árverési „brocker”-ek — oly fajta emberek, mint a mi árverési hyenáink, mindnyájon derék, jámbor keresztények, kik vasárnaponként a szent egyházban láthatók — ott ne csinalhassanak „job”-ot, a hol az állam kénytelen valamely alattvalójával szemben, mint végrehajtó szerepelni.

Kiki hallhatott már a párisi „Hôtel-Drouot”-ról.

Ez nem egyszerűen valamely üzleti vállalat, hanem valóságos társadalmi intézmény. A világváros központjában fekvő, s azért ezen mindenkinek könnyen hozzáférhető házba mindent hoznak, a mi szabad kézből vagy hatósági végzés folytán eladatik, kezdve a szegény munkásasszony ágyneműjétől fel a marquis képtáráig s az eladósodott herczegnő ékszeréig. Itt tényleg eladatnak a tárgyak s pedig a közönségnek, mely tömegesen megjelenhet s az árverési kompániákat könnyen kiszoríthatja. Senkinek sem jutna eszébe, az ottani hivatalos Közlönyt a végből tanulmányozni, hogy délelőtt az egyik, délután a másik külvárosban, tíz órakor Belleville-ben, tizenegy órakor St.-Germain-ben kereshesse a tárgyat, melyre szüksége van. Mivel azonban minden árverés egész Párisban csak egy és ugyanazon helyen történik melyet mindenki ismer, s mert itt naponként megkülönböztetett szobákban mindennemű árverések egy s azon időben tucatszámmal történnek, annál fogva mindenki, a ki valamit másodkézből venni kíván, egyenesen ide jön, mint ismeretes üzletbe.

Londonban számtalan árverési csarnok található, a legtöbb pedig a City-ben, tehát itt is a város közepén. E helyeken árverésekkel foglalkozó czégek szerepelnek, melyekről ép úgy tudni, szolidak-e vagy nem, mint egyéb czégekről. Mindent elárvereznek, a mit e végből nekik átadnak, s többek között házakat, telkeket, nyaralókat s egész gazdaságokat, akárhol legyenek is az országban. A helyszínén szokásos árveréseket Angolországban mint impraktikus intézmény-

T Á R S A D A L M I

Pisze Balla Mihály.

Pisze Balla Mihály öreg halászgazda:
Gyengén áll a lábán, mint villa a gazba,
Pedig egykor híres legény volt a gáton!
Első verekedő széles Nagy-Kúnságon.

Kitudta a csárdást gyönyörűn cifrázni,
Tele köblös zsákot félkézzel megrázni;
Hat kocsmá legényit kiveré mind sorba,
Akkor leve pisze, szája pedig csorba.

Most nyugton üldögél a ladik orrában.
— De más volt élete fiatal korában! —
Hejh mikor még huszármente fűszült testén!
Grófnők is szívesen láttak thea-estén.

Az egykori huszár ma is látszik rajta:
Orra alatt a szórt regulában tartja,
Jó szagu pedróvel lécszegbe sodorja;
Soha sem mosolyog, örökké mogorva.

Olykor a hálóját csendesesen felhúzza:
Ha nem csalt-e be e halat a főtt buza?
S elnézi a rózsát, mint kering a habban,
Bús élete mását találja fel abban.

Neki is volt egykor nyíló virág párja.
Mig el nem sodorta a nagy idők árja,
Hat éve porlik már a hú oldalborda,
Értte a sötét gyászt körme alatt hordja.

Nagy cseréppipája, mintha kémény lenne:
Füstöl erősen a meggyfalevél benne;
Kék dohányzacskója kilóg csizmaszárán,
Strimfli volt az hajdan szép kisasszony lábán.

Hangosakat ásit, ez a mulatsága,
S ha nem veszett kárba napi fáradtsága:
Kunyhájába lépdél vidáman füttyszóval;
Vacsorál kolompért, hajában, lágy sóval.

Muló javak után ő nem igen futkos,
Elég, ha gügyival tele van a butykos.
Templomba sem jár ő, mint korában teszik,
Nála az az ünnep, a mikor hust eszik.

Hamvadó tűz mellett — édes lesz az álma,
Ócska szüre: paplan, könyöke: lágy párna.
Szegény öreg halász, talán nem is véled?
Hogy sorsom örömet elcserélném véled.

Oláh Miklós.

már régen elhagyták. Ekként a végrehajtást szenvedő nem kerül pellengérré s érdeke is meg van óva az által, hogy a megzálogolt ingók oda szállítattnak, hova valóságos vevők gyűlnek, a hol ugyszólván a hatóság által ellenőrzött s meghatározott szabály szerint vezetett tőzsde létezik, ingók eladására. Senki sem tudja s nem is tudhatja, kitől származik emez vagy ama butordarab, ez vagy az a fehérenemű. Nem is törődik azzal senki, hogy az eladás önkéntes vagy zálogolás folytán történik e. Az a földolog, * hogy eladatik s lehető legmagasabb árak mellett adatik el.

Hogy nálunk jelenleg, — midőn a vállalkozók új üzletek után járnak, legalább a fővárosban még nem létezik egy „Hotel-Drouot” az valóban csodálatos. Ha már nem akadnának magán-vállalkozók ezen mindenesetre busásan jövedelmező intézet létesítésére, úgy a fővárosnak volna feladata, egy központi árverési csarnokot nyitni. Bizonyára nem volna méltatlan ama városház, mely a vízvezeték, a vágóhidat s immár a közraktárakat építette, olyan intézetnek is alapját vetni, mely megakadályozná, sorssujtott polgároknak lemészárlását, bizonyos kompániák által.

Tegyük fel az esetet, hogy létezik már Budapesten, pl. a József téren egy ily Hotel Drouot és ugyanilyen Magyarország valamely más városában. Akkor még nem vettük volna elejét annak, hogy a vidéken az adó-végrehajtó ingatlanokat valóságos poton áron elárvereztethessen, miután már a törvény által előirt némely formalitások megtartattak; hiszen csak minap olvashattuk, hogy egy egész szőlőt egy forintot árvereztek el. Hogy e tekintetben egyes végrehajtó közegek önkénye, renyhése s kiméletlensége ellen sikeresen küzdhessünk, nem csak arra kell őket köteleznünk, hogy az árverés az eddigiéknél

sokal feltünőbb módon adassék tudtára a nagy közönségnek — ez úgy is az adóhátralékos költségén történék — hanem törvény útján kártérítésre is, azon esetben, ha meg nem akadályozták, hogy az ingatlan föltünően a becsáron alul kótyavetyéltessék el. Ilyen szabvány létezik Angolországban. Az adóvégrehajtó, ki jelenleg a végrehajtottak kinzója, a törvény által ótalmazójává tétessék. Hiszen ő az államot képviseli, s ennek nem szabad az adózók tönkretetését akarnia.

A mit ma álárverésen nem lehet valóságos becsértéken eladni, az talán holnap ezen értékén is talál vevőre. Az államnak, eléggé fedezve a zálogolás által, várnia kell s talán nem is volna oly nehéz, valamely bankkal érintkezésbe lépnie a végett, hogy ez valamely, az állam által megzálogolt ingatlanra a legalsóbb valódi értékéig előleget adjon, mely az adóhátralékos fedezi, az ingatlanokat lassan-lassan szabadkézből eladogatja, és a többletet a zálogadósoknak kézbesíti. Az ingók pedig kizárólagosan a felállítandó központi árverési csarnokokban volnának eladandók.

Dr. Frei Gyula.

H I R E K.

— **Hazánk méhészeti terményeinek** Franciaországba leendő kivitele tárgyában (Göndöcs Benedek apát s gyulai lelkes ur Szilányi Erneszt urhoz az alább írt levelet küldötte, melyet az ügy érdekében itt közlünk: Tekintetes Szilányi Erneszt urnak Párisban. Becses soraira csak ma válaszolhatok, mert eddig rendkívül el valék foglalva sokoldalú halmozott teendőimmel. Szeptember hó 26-án kelt levelének tartalmát megküldtem a „Pester Lloyd” s minden nagyobb hazai lapnak közlés végett, miről az ./. alatti könyomatu lap és nyomtatvány tanuskodik. Hiszem, hogy ezt Kegyed egyik-másik lapban olvasta is. Kegyed neve országunkban már ál-

Egy zeneszerző víziói.

1807. augusztus 15-én I. Napoleon császár nevenapját rendkívüli pompával ülték meg Párisban, méltóan azon fényes győzelmekhez, melyeket a francia hadseregek kevéssel az előtt a németországi csatátereken arattak.

Azon óriási néptömeg között, mely egész napon át elárasztá az elysee-i mezőket, estefelé néhány kiáltás némi izgatottságot keltett.

— Fogjátok meg! Gyilkos! — kiáltá egy kétségtelenül az előkelő körökhöz tartozó férfiú, a kinek a gomblyukát a becsületrend szalagja díszíté. E férfiú egy undort keltő, ragyás arczu és púpos egyént tartott fogva, a ki kétségbeesett erőfeszítéseket tett, hogy kiszabadítsa magát és eltűnjék a sokaság árjában

E kísérete talán sikerült volna, ha a közelállók felriasztva a „gyilkos” kiáltások által, nem sietnek az előkelő ur segélyére. Csakhamar aztán rendőrök siettek elő, megragadták a pupost, a kit a becsületrend szalagját viselő férfiú által nyújtott felvilágosítások után a legközelebbi rendőri órszobába vezettek. A rendőrbiztos fölvevén a tényállást, egyéb nem volt megállapítható, minthogy a púpos megki-

sérlette ellopni a panaszos fél zsebkezdőjét vagy tárczáját. Ez u óbbi észrevevén, hogy idegen kéz nyul zsebébe, erőteljes marokkal ragadta meg a tolvajt. Nem kevésbé lepte hát meg a rendőrbiztos, hogy a panaszos fél állhataiosan gyilkost emlegetett, sürgetvén, hogy a púpos azonnal a rendőrfőnök elé vezetessék, a ki előtt a panaszos nagyon fontos felvilágosításokat ígérkezett tenni.

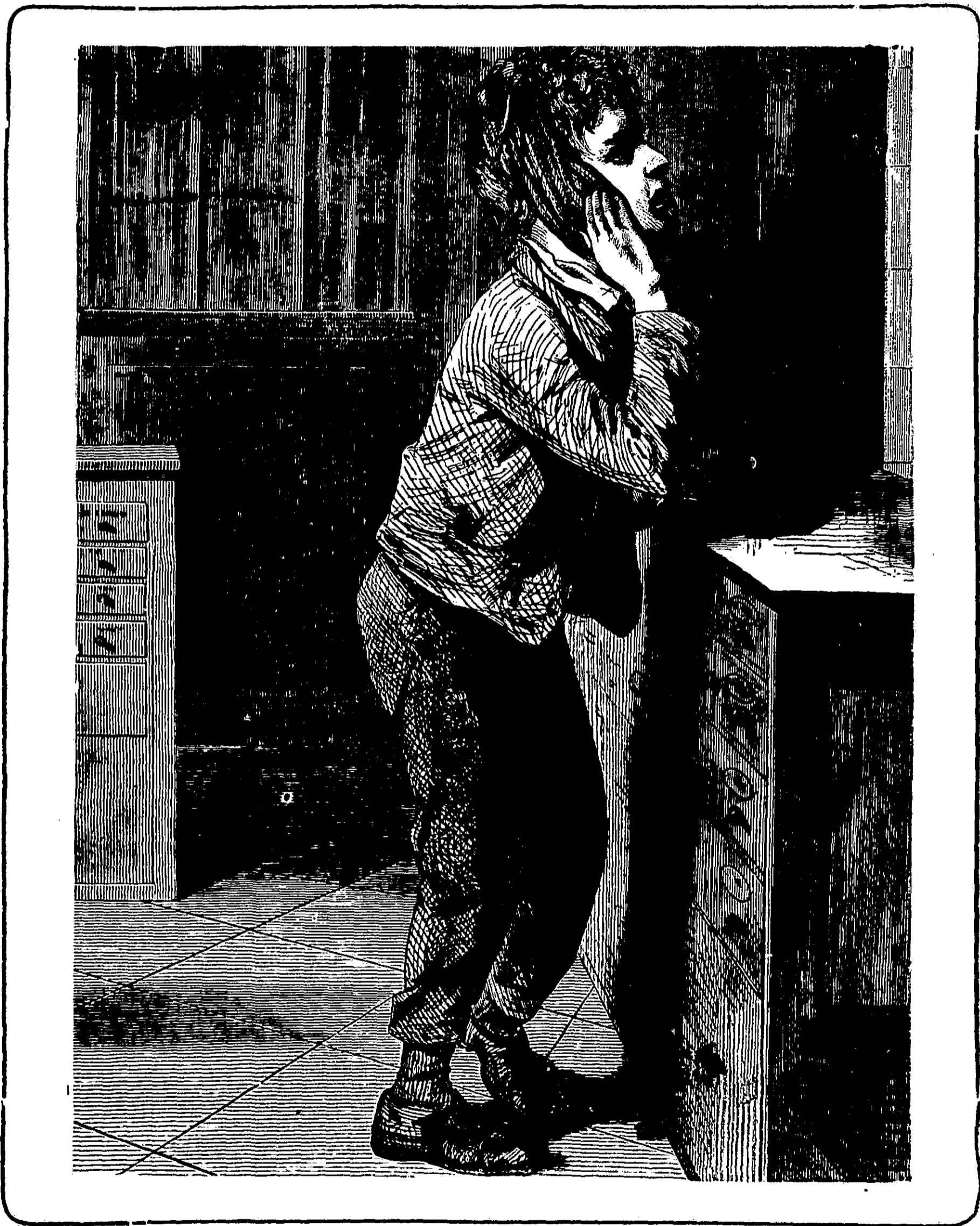
Az előkelő ur megnevezte magát a rendőrbiztos előtt. Méhul volt ez, a francia akadémia tagja, a zenészeti oktatás főfelügyelője s a „Chaut du Depart”, az „Euphrosine”, az „Irato” és egyéb zeneművek általán ismert és becsült szerzője, az akkori Franciaország legkitünőbb zeneszerzőinek egyike. A rendőrbiztos sietett eleget tenni Méhul óhájának, elrendelte hogy a fogoly azonnal a rendőrfőnök, Dubois ur elé vezetessék.

Soha sajátágosabb dolgot Dubois nem hallott annal mint a melyet a hirneves zeneszerző adott neki elő. Bizonyára ez lesz az olvasó véleménye is.

1797-ben ugyanis Méhul-nek egyik benső barátja: egy fiatal és merész spekulációk folytán rövid idő alatt meggazdagodott kereskedő elutazott Németországba üzleti dolgokban. Akkoriban az országutak gyalázatosan rosszak, a pos-

talánosan jó hangzásnak örvend, mint olyané, ki hazánknek javát előmozdítani törekszik s hiszem is, hogy ezen nemes törekvését siker fogja koronázni. Bennem meg van a legjobb akarat, hogy vállalatát elősegítsem, mert ugyanakkor hazám anyagi jólétének előmozdítására is törekszem, de azt azonban megvallom, hogy rendkívüli óvatossággal járulok hozzá mert nem szeretném, hogy az egész csak szalmatűz legyen. Célom, elsősorban biztosítani Kegyedet, hogy a legtisztább, legjobb minőségű és hamisítatlan mézet adjunk a külföldnek, hogy ezáltal biztos alagra fektessük a későbbi kivitel, —

zet métermázsánként (Budapest vasuti állomástól) mennyiért hajlandó átvenni s mily edényben kívánja szállíttatni? — Kegyed által mézkivitelre hozzám küldeni ígért s előlegül felajánlott 30,000 frankot legcélszerűbb lenne nsgos Szvetenay kir. tanácsos ur jóismeréséhez küldeni, ki midőn az országos méhészegylet elnökségével egyetértőleg személyesen győződik meg, hogy csakugyan a legjobb minőségű tiszta csurgatott méz küldetik Franciaországba, csak akkor fogja a szállítandó méz árát kifizetni, s nézetem szerint csakis így lehet ugy a vevő, mint az eladó biztosítva. Az országos méhészeti egye-

„Fogcseppet kérek!”

másodsorban méhésztársaimat is biztosítani akarom, hogy terményeikért a Kegyed által ígért jó árt bizton megkapják. — Nézetem az, hogy ezidőszerint csak a nagyban termelőktől és a méhészegyletektől vennénk át szállítandó mézet s pedig azért, mert garanciát vállalnunk másképp nem lehet. Pénz nélkül sem az egyes termelők, sem a méhészegyletek terményeiket nem fogják kiadni, ugyanazért Kegyednek egy határozott árt kell szabni, hogy egészen tiszta csurgatott színmé-

sület elnöksége, bizton hiszem, hogy elfogja vállalni a közvetítést, mert ezen egylet van leginkább hivatva az ország méhészeti terményeit összegyűjteni s azt tiszta, hamisítatlan állapotban a külföld vállalkozóinak átszolgáltatni. Ezen országos egyesület igazgató-elnöke Kriesch János műegyetemi tanár ur és én, mint elnöktársa, minden lehető el fogunk követni a cél biztos elérésére. Mig Kegyed válasza megérkezik, addig — részint jelen soraimmal, részint magánlevelben

fogom megkeresni a nagyobb termelőket és méhészegyleteket, megtudandó: mily mennyiségű mézet óhajtanak kiszállítani és mily áron? — **Becses** választát elvárva, honfiai tisztelettel vagyok B.-Gyulán, 1880. október 12-én. **Göndöcs Benedek**, apát és lelkész.

— **Száz éves nő.** Városunkban f. hó 8-án egy ritka magas kort ért izraelita nő, özvegy Braunné asszonyt, kísérték örök nyugalomra, ki az idén töltötte be 100 ik évét. Az agg nő, Braun Jakab kereskedő ur édesanyja, mindvégig megtartá érzékeinek épségét, s otthon lényeges gazdasszonyi teendőket végzett, sőt a tavasszal a házi-kertben kapálgatott is. A megboldogult végtisztességén a nagyszámu családtagokon kívül nagy közönség vett részt, s Elfer rabbi ur emelkedett hangu gyászbeszédet tartott.

— **Házasság.** Mikolay János főiskolai gondnok²ur leányát, **Marrít**, f. hó 12-én vezette oltárhoz Szüle Kálmán helybeli derék ifju iparos. Az esküvőt nászszakoma követte a menyasszonyi háznál, melyen nagyszámu vendégség vett részt.

— **Egy öreg birkozó.** „Toldy János“, mint magát nevezi, rendezett bizonyos „Sant Remy“ urral művészeti-büvészetileleményes-tüneményes-előadást a „Bárány“ vendéglő nagytermében a napokban, a közönség „méltó“ részvétele mellett. Az egészben az az említésreméltó, hogy Toldy János már 76 éves ember s az 50 fontos vaskörtéket, habár nyögve is, de még mindig megforgatja a feje fölött. Ez az ember a 60-as évek elején egyike volt az első „erőművészeknek“ s mint ilyen, külföldön is feltűnést keltett. Az öreg most magát a „szépművészetek mesterének“ nevezi; a mire Gyulay Pál, ki szintén brancsbeli ember, büszke lehet.

— **Mezőtúron** Turgonyi Lajos volt mezőtúri lelkész, s jelenleg országgyűlést képviselő nagy szótobbséggel ref. lelkészszé választatott.

— **A dohány ára** e hó első napjától kezdve feljebb emeltetett. A 14 kros ázsiai dohány ára 16 kr, a 20 kros macedoniai dohányé pedig 22 kr. A „Kir“ nevű szivarka-dohány különként 50 krral emelkedett. Ez bizony nem valami örvevendetes hír a nagypipájú és kevés dohányu emberek előtt.

— **Pályázat.** A Komlós-községi III-ik, vagyis árvaügyi egyzöi állomás, melynek rendes javadalma a 100 frt lakbér-

rel összesen 700 frt, Komlós községhezánál f. é. október 31-én megtartandó választás útján fog betöltetni; mire nézve szabályos pályázati kérvényeket október 28-ig bezárólag fogadok el. Orosháza, 1880. okt. 11. **Erdőgh Lajos** m. k. szolgabíró.

— **Szegedről** írják nekünk: Aradi Gerő társulata f. hó 1-én kezdte meg színi előadásait, még pedig a „Boccaccio“ operette-el, mely igen nagy hatást idézett elő. A szereplők közül Enyvári Sarolta kisasszonyt, ki a színi közönségnek és a társaséletnek itt is kiváló kedvence, illeti az első hely. — Első jelenését, midőn a közönségnek bemutatta magát, nagy éljenzéssel, viharos tapsal és virágözönnel fogadták. Tudósítónk mint szokott dolgot említi a kisasszony művészi énekét, találó játékát és finom alakításait; toilettéjére nézve pedig kijelenti, hogy azok oly fényes kiállításuk, melyek szép és nemes ízlésről tanuskodnak s minőket a szegedi színpadon még aligha láttak. — A többi szereplők közül még **Halmayné**, **Ferenecziné**, **Makóts Kövessyt** említi; **Halmayné** ról csak annyit jegyezvén meg, hogy Szegeden még egészen ismeretlen s majd idővel lehet megtudni, hová fejlődik ki, ki mint látszik, Enyvári Sarolta mellett az operette-nek jó szolgálatokat tehet s tőle sokat tanulhat.

— **Csaban** a városi képviselőtestület harmadik gyógszertár felállítását határozta el, azon kikötéssel, hogy a gyógszertárt a város választhassa. — Ugyanott a postahivatal már a jövő év elején az állam birtokába megy át, a hivatal berendezése nagyszabásu lesz, mihez képest a helyiség is nagy átalakításon megy át. A postánál négy postahivatalnok lesz alkalmazva. Irigylendő csabaiak!

— **A békésmegyei gazdasági egyesület** kísérleti bizottsága, melyet az igazg. választmány még a nyáron újból választott, f. hó 10-én alakult meg: Elnök Bartóky István, tagjai Beliczey István, Szucsó B., Rimler P., Bartóky L., Fejér B., Badiés E., Vidovszky K., Udvardy J. Sztraka Gy., Mokry S., Nagy J. és Zsilinszky E. Főtárgya a kísérlet rendszerének és mérvének megállapítása. Erre nézve a megállapodás abban történt, hogy az eddigi elvek tartandók szem előtt, csak egy ponttal toldandó meg a kísérletezés köre. E szerint a kísérleti bizottság a következő irányban fog működni: a) összeha-

lakocsik pedig csigalassuságuk voltak még, úgy hogy sokan utaztak lóháton, csekély máhát vive magukkal. Méhul barátja is lóháton kelt utra Meaux városból.

Tíz év mult el azóta. Senki többé ez idő a'att nem látta a fiatal kereskedőt. Hasztalan nyomozták, hasztalan követett el kétségbeesett családja mindent, hogy nyomára akadjon, minden fáradozás sikertelen volt. Eltűnt, min ha a föld nye'te volna el.

Méhul-re, a ki fölötté kedvelte barátját és rendkívül érzékeny volt, e veszteség szerfölött fájdalmasan hatott. — Álmaik hosszú időn át sötét viziók zavarták meg. Egy éjjel végre — Méhul m'ndig azt erősíté, hogy nem aludt, míg ez vele történt — ágya mellett egy kísérteties alakot pillantott meg. Ez Benoit volt, az eltűnt barát. Szörnyü seb tátongott véres mellén és szemei esdeklőn voltak Méhulre szegeve.

Benoit szemeinek ezen kifejezését lehetetlen volt felférteni. Mintha csak a kísértet azt mondatna volna: „Boszulj meg! Boszulj meg!“ . . .

Méhulnek minden hajszála ég felé állt a borzadálytól. A rettegés eleinte dermedté tevé tagjait, Végre kétségbeesett erőfeszítéssel kiugrott az ágyból s a csengelyűzsinórhoz rohant. Mikor föllármázott cselédjei berohantak, urokat

eszméletlenül, a szőnyegen elterülve találták. Hasonló viziók egy egész év tartamán követték egymást, úgy hogy Méhul meg volt törve a folytonos izgalomtól.

Az utolsó vizió épenséggel szörnyü volt. A kísértet ezuttal más magatartást tanúsított. Megállva Méhul ágya előtt, borzasztó merevséggel pillantott az ablakra. A zeneszerző, ki követé a kísértet tekintetét, az ablak mellett egy törpe és undok alaknak körrajzait látta. Ez az alak a bő függöny mögé iparkodott rejtőzni, nehogy ráessék egy eltévedt hold-sugár. Azután a kísértet visszafordult Méhul felé, megfenyegette őt ujjával, mintha azt akarta volna mondani: „Jaj neked, ha meg nem boszulsz!“ . . .

Ez utóbbi rejtendő vizió következtében Méhul súlyos heig lőn. Ideglázt kapott. Hetekig forgott élet s halál közt. Végre felgyógyult. Első sétáinak egyike az elysei mezőkön a Napoleon-nap a kalmiból rendezett ünnepek megtekintése céljából történt, Gondolataiba mélyedve sétált itt a tömeg között, midőn hirtelen egy kezét érzett zsebébe nyulni. Megragadta a tolvaj kezét, de valóban csodának kellett történnie, hogy el ne bocsássa a megragadott kezét, mert a törpe és púpos tolvajban fölismeri, azon kísérteties alakot, mely

sonlító kísérleteket fog tenni más vidékek gazdasági növényeivel, b) kísérleteket a maghozam gyarapítására műtrágya alkalmazása által, c) kísérleteket külföldi növények meghonosításával, végre d) figyelemmel kíséri a növénybetegségeket s azok elhárítási módzatait fogja kutatni. Az őszi vetésekkel való kísérlethez a 40 parcellából (egy-egy parcella fél hold) tizenkettő hasított ki. Ez ügyvel kapcsolatosan megbeszélés tárgya lett, miszerint a megye különféle talajneveit is meg kellene vizsgálni s vegybondatni és ahhoz képest intézni jövőben a kísérleteket. E végből kiküldetett Rinler Pál biz. tag, hogy a talajnevekből szerezzon: 1) nehéz kötött talajból, 2) televényes talajból, 3) homokos talajból, 4) termő fekete szikából, 5) az ugynevezett tarhonyás talajból, 6) az az öcsödi buzatermelésre eddig legjobbnak ismert talajból, végre 7) a kísérleti telep talajából. — A megvizsgált talajok mintaföldje az egyesület gazdasági és iparmuzeumba lesz elhelyezendő.

— **Edison segédje — magyar ember.** Edisonnak a telefon feltalálójáak segédje egy Nánási László nevű magyar ember. Nánási a hatvanas évek elején végezte az akkor még Budán levő műgyetemet, de nem lévén tere, kivándorolt Amerikába. Kezdetben nyomorral küzdött, míg végre a „Newyork-Central-Railway“ nevű vasut mozdonyműhelyében nyert meglehetősen aláfrendelt alkalmazást. Itt több évig maradt, míg végre Washingtonban új villámjelzőkészülékével, melyvel díjat nyert, Edison figyelmét is magára vonta. A híres feltaláló felismerte Nánásiban a kitűnő tehetséget és magához vette őt. Azóta Nánási az, ki az Edison eszméit a gyakorlatban kiviszi, valósítja és a készülékeket többnyire az általa kigondolt javításokkal szerkeszti.

— **Dr. Tanner** a XVIII. században. Német lapok írják, hogy Tanner vállalkozása nem tarthat igényt az „első kísérlet“ nevére. 1719-ben Plön városában egy mecklenburgi nemes Bernhard Gusztáv különzködésből felfedte magában, hogy 40 nap és 40 éjjel böjtöl. i fog és — mint a hír mondja — ezt a böjtöt szerencsésen ki is állta, csak hogy miután böjt multával nagyon mohón evett, hirtelen halállal kimult.

— **Sürgős táviratok.** Folyó évi október hó 1-től kezdve a sürgős magántáviratok az egész osztrák-magyar monarchiában és pedig úgy a belföldi, mint a nemzetközi forgalomban

valamennyi állami s táviratok kezelésére fehatalmazott vasuti és magántáviratállomásoknál korlátlanul elfogadta'nak. A sürgős táviratoknak tartalmazniok kell a czimzett és a feladási állomás nevét, továbbá a czim előtt „sürgös“, „dringend“, „urged“ szók valamelyikét, vagy a táviratozásban ugyanazt kifejező „D“ betűt zárjelben. A sürgős táviratokért, melyek a nem sürgős magántáviratok felett azon elsőbbséggel bírnak, hogy ezeket megelőzve kezeltetnek, háromszoros díj fizetendő.

Tarkaságok.

Éjjeli szerencsétlenség.

— Egy óraker mentem hazafelé. Vélet'entül a csatornához ténferegtem, s egész lábikráig beléestem.

— Ez bizony kis baj.

— . . . Igen, de fejjel lefelé, s onnan számítva!

Egy úr a mint a Hugenották előadásáról haza megy:

— Különös! — Protestansok és katholikusok legyilkolják egymást, s egy zsidó (Meyerber) írja hozzá a zenét!

Egy öreg színigazgató jegyzeteiből:

— A színésznő sohse menjen férjhez. Ő már születésné fogva özvegy.

Te ásitasz mellettem? kérdé egy nő férjétől.

— Édesem, felelt a férj, nő és férj, együtt tesznek egyet, s midőn egyedül vagyok rendesen unalkozni szoktam.

Oh milyen szép kis vörös halak vannak ebben a medenczében! Mondd csak, honnan hozták ezeket a vörös halakat?

— Milyen tudatlan vagy te! . . . Minden ember tudja hogy a vörös tengerből hozzák.

legutóbbi víziója alkalmával el akart rejtőzni hálószobájának függönyei mögé.

Méhulnek elbeszélése sajtóságos benyomást gyakorolt a rendőrfőnökre, kétségbevonni a zeneszerző őszinteségét lehetetlen volt. De lehetett-e jelentőséget tulajdonítani egy izgékony idegű egyén hallucinációinak?

A rendőrfőnök intézkedett, hogy a púpos, vizsgálóbíró elé álltassék, hogy lopási kísérlet miatt vonassék felelősségre. Mindezenáltal Dubois a zeneszerző elbeszélésének hatása alatt, meghagyta, hogy a púpos előéletét és Benoit el-tűnését illetőleg nyomozások eszközöltessenek.

Mindezen idől vett igénybe. Kiderült azonban, hogy a púpos már többször volt elítélve tolvajlások és csalások miatt. De nem sikerült egyetlen oly körülménynek sem nyomára jönni, melyből következtethető lett volna, hogy Méhul víziói jelentőséget érdemelnek.

A fogoly, a kit folyton szemmel tartottak, eleinte teljes közömbösséget tanúsított. Azt hitte, hogy legfőlebb három-négy havi fogságbüntetésre fog elítéltetni, a miben eleve megnyugodott. De mentül tovább nyult vizsgálati fogsága és mentül inkább szaporodtak a vallatások, melyek kétségteleggé tették ránézve, hogy az igazságszolgáltatás valamely

rejtély földerítését keresi: annál nagyobb mérvben veszté el a fogoly egykedvűségét, sőt vidámságát. Majd kimagyarázhatatlan izgatottság vett rajta erőt és nemsokára aztán megbelekedett.

A fogoly kórházában, hová időközben átszállították, a púposon súlyos és rendszerint halállal végződő baj tünetei mutatkoztak. Rövid napok mulva tudtára adták neki, hogy meg kell halnia. Ekkor a nyomorult magához kéreté a rendőrfőnököt, bevallván, hogy ő volt az, ki a Bondy me'letti erdőben meggyilkolta és kirabolta az eltűnt kereskedőt, kinek hulláját egy bűntársa segélyével elásta a sűrűségben. A megjelölt helyen nyomban kutatások eszközöltettek, melyek kétségteleggé tették a púpos állításainak valóságát.

E történet, melyet nagyon sokan hajlandók lesznek regényes mesének tartani, korántsem az. A párisi rendőrfőnökség hivatalos iratai között mai napig meg van a Méhul elbeszéléséről felvett jegyzőkönyv.

N.

Jákob haldoklik; nincs egy krajozárja sem.

— Egész életemben soha se dohányoztam! Kiált föl keserűen, — hol van hát a pénz, mit a szivaron megtakarítottam?

A híres színész Baron nagy kegyben állt a nők előtt. Egy hercegnő gyakran elfogadta, de csak este. Baron egyszer nappal tisztelgett nála. De a nőt bosszantá e látogatás, mert vendégei voltak.

— Uran, mit keres ön itt? — támadt reá.

— Hálósipkamat — felelt Baron.

Az öreg kocsis tanácsai, az ifjuhoz:

— Tudd meg mindig az órát, mikor vendégednek a vonaton indulnia kell. Aztán szállítsd ki az utolsó perczben; — úgy, hogy ne legyen ideje követelésed fölött alkudozni.

Félreértés. Vendéglős: Hogy meri az ur azt a sörös poharat zsebre tenni?

— Vendég: Azt hittem hogy arra való; hát minek iratta reá hogy „emlékül“?

Rövid és hosszú. Drámai színész: kisasszony, ez a ruha még talán balethez is nagyon kurta.

— Táncosnő. Az ön hosszú darabját csak az menti meg!

Képünkhöz.

A fogfájás tudvalevőleg nem tartozik a legkellemesebb dolgok közé, s kiki igyekszik a bajt enyhíteni a hogy lehet. A felkötött állú gyerek, kit képünk ábrázol, e bajban szenved, s a patikabeli „csodacseppekhez“ folyamodik. Ezt a jelenetet adja mai számunk metszete művészi kézből. A kép eléggé beszél, s bizonyos savanyu humor ömlik el rajta, miáltal a reális jelenet művészi jogosultságot nyer.

Beküldetett.

Mint értesülünk, utóbbi időben biztosítási ügynökök járnak a vidéken, kik az általuk szolgált intézetek akarata ellenére, saját készített hírlapcikket, pamphletet által iparkodnak régt és jöhiben álló intézetek, mint például a „Gresham“ üzleteit befolyásolni. A közönséget óvjuk ezen egyének garázdálkodásaitól.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

Sipos Soma.

Hirdetések.

CLAYTON és SHUTLEWORTH

Budapesten.

A közelgő időnyre ezennel ajánljuk dusan felszerelt raktárunkat, **malmok, szecskavágók, répapuzók** s egyéb gépek készítésére, s egyidejűleg hátrak vagyunk ez alkalmat felhasználva, a nagyérdemű gazdaközönséget arra figyelmeztetni, hogy a f. évi szeptember hó 19-től 22-ig **Békés-Csabán megtartott gazdasági gépkiallítás és gépversenynél**, gépeinknek hasonlíthatatlanul kitűnő szerkezete és szabatos munkája a bíráló-bizottság által **7 drb ezüst-éremmel** lett kitüntetve és pedig.

az egyetlen nagy ezüstéremmel szállítható **4 fogatú tisztító szerkezet** és zsákoló készülékkel ellátott **járgány cséplőgépünk**: — a legnagyobb kitüntetés egy nagy ezüstéremmel **VRS I. jegyű 3 vasú ekénk**; — az egyedül e célra kitzított ezüstérmekkel pedig **konkoly választó gépeink**; (Trieurök), **szecskavágóink, rögtörőink, répapuzóink** stb. Özgépek a kiállításból egyáltalán ki voltak zárva. 1-7

Clayton és Shuttleworth

Budapest, váci-körút 80. sz.

Egy jó karban lévő

Z O N G O R A

a vidéken jutányos árért eladó.

Bővebb felvilágosítás e lapok kiadói-vatalában nyerhető. 1-3

Kályha-eladás.

Egy egészen használható állapotban lévő, belől fűlő, fehér mázos, ugynevezett Franklin-kályha szabad kézből eladatik Sipos Sándor királyi közjegyző lakásán. 1-3

Mindennemü

vásznak, kanavászok, zsebkendők,

asztali vászonkészletek, stb. stb.

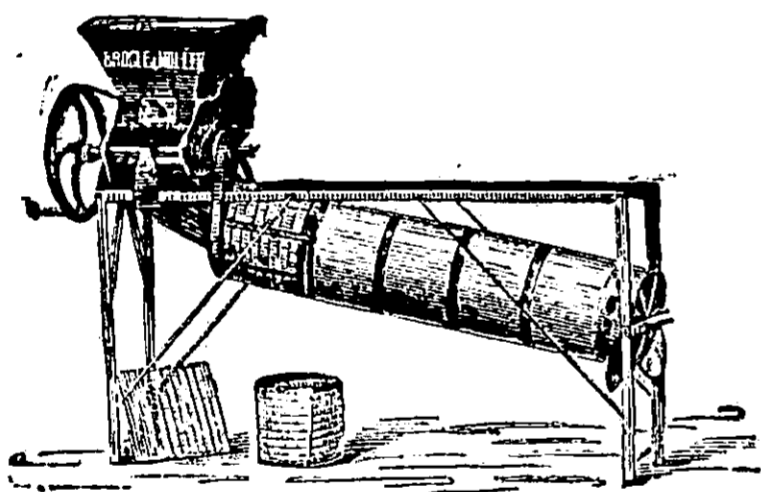
a legkiválóbb minőségben s a legjutányosabb árak mellett szállittatnak

Dvorzak István és fia

vászongyára által Freiwaldauban (Ausztria Schlezia.)

➔ Árjegyzékek kívánatra ingyen küldetnek. ➔

Minden kiállításon az első érdem-éremmel kitüntetve.

Brogle J. és Müller

gép-
és rosta-lemez gyára
Budapesten,

➔ a Margit-híd közelében, készít ➔

Trieuröket (konkoly választó) 6 külön-
féle nagyságban.

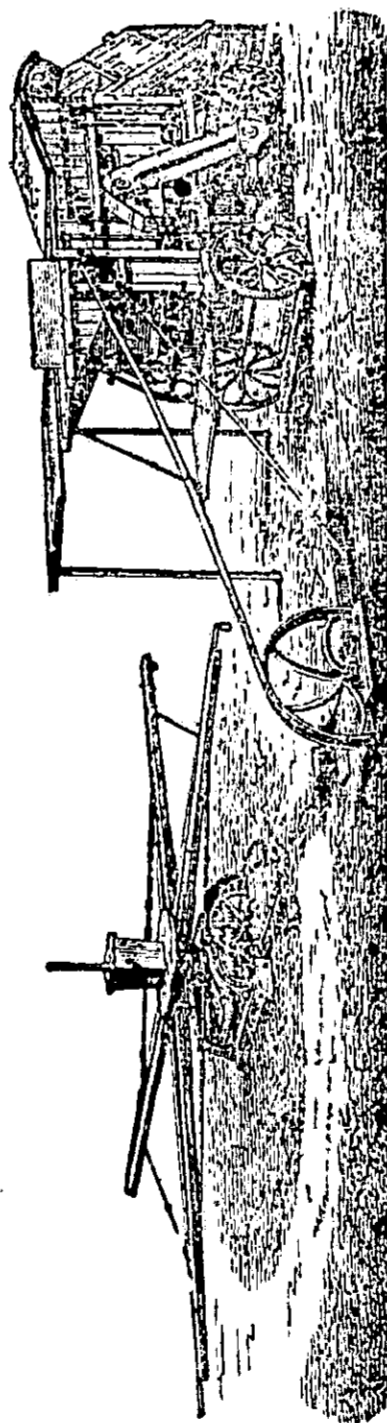
Trieur hengereket malmok szá-
mára.

Koptatókat,

Szelelő rostákat,

Sitákat es rostákat, eséplőgépek
számára.

50-28

CLAYTON ÉS SHUTTLEWORTH

gazdasági gépgyárosok

RAKITER: BUDAPEST, VÁCZI KŐRUT,

ajánlják va'amennyi eddig létezett világiárlalon első jutalomdíjat nyert

gőzmozdonyait, fű-, szén- és szalma-tüzelésre berendezve,

gőzcséplőgépeiket, bi-tosító (töbvéd) berendezéssel, továbbá

1-6 lovas járgány-c éplőgépeit, tisztító és zsákú szerkezettel,

gabonatisztító-rostákat, boronákat, szénagyújtókat, fűkasáló- és gabonarató-gépeket, egy vasu egy, mint a
hires szabadalmazott három vasu ekéket, valamint minden más egyéb gazdasági gépeiket a legjutányosabb árakon.

➔ Kepes árjegyzékek kívánatra ingyen és bémmentve küldetnek. ➔